

ANITA JENSEN

LINGERING IN THE GARDENS OF GAZE
VIIPYILYÄ KATSEEN PUUTARHOISSA
30.4.-19.-5.2016

GALLERIA G12

Annankatu 16, Helsinki

www.galleria12.fi

g12helsinki@gmail.com

Ajatuksia töiden valmistuessa;

The Collection of Madam Butterfly,

2012 Kiotolaisesta Kabukiteatterin näytelmän julisteesta lainasin kuvan kuuluisasta pääosan esittäjästä rooliasussaan . Näytelmän nimi oli Furuamerika sodehanurasaji (1972) ja kuuluisa onnagata kuvassa oli Bando Tamasaburo viides. Juliste toimii alustana omalle vapaalle tulkinnalleni Madam Butterflyn tarinasta Giacomo Puccinin oopperasta (1904) joka taas perustui Pierre Lotin perhospeliä kuvaavaan romaaniin Madame Chrysanthém (1887). Romaanissa länsimaiset seksuaalifantasiat määraaikaisista japanilaisista vaimoista huipentuvat mielestäni kuvaukseen; *"Hän on kaunis ja mukava olento jota kukkeuden ohimentyä kukaan ei siedä hetkeäkään, sillä hänen hetkellinen viehkeytensä muuttuu välittömästi apinamaiseksi irvistykseksi"*.

Minun tulkinnassani roolissa onkin miesnäyttelijä joka näyttlee "perhosvaimoa" ja linssin/suurennuslasin läpi katsovan katseen suunnasta ja katsojan ja katsottavan henkilöllisyydestä ei voi olla varma. Ehkä Rouva perhonen onkin siis kerännyt samanaikaisesti omaa kokoelmaansa...

The Family Album of Mother of the pearl,

Näissä töissä järjestelen jälleen kerran matkamuistokokoelmaani. Tässä sarjassa suomalaiset satavuotiaat jokihelmisimpukan kuoret ja melkein samanikäiset perhevalokuvat ja valokuvarasiat Kiotosta löysivät toisensa ja toivat mieleeni seuraavan rinnastuksen.

Jokihelmisimpukka tarvitsee otolliset olosuhteet ja ainesosat kuten mm. kipu ja tuska, jonka sen sisälle tunkeutunut hiekan siru aiheuttaa, jotta se pystyisi kasvattamaan sisällään ainutlaatuisen hohtavan aarteen. Ihmiselämällä on tapana muodostaa elämän virrassa yhtä ainutlaatuisia ja monimuotoisia kiteytyymiä...

"Työmetodeistani"

Noudatan päämäärätiedottoman kuljeskelun, harhailun metodia, jonka kautta syntyy havainnoinnin tapa ja melkein tajunnantilan muutos. Sen ei siis tarvitse olla vain päämäärätöntä ajalehtimistä ja viipyilyä fyysisesti vaan myös tai pelkästään mielessä ja mielikuvien maailmassa.

Toinen "metodini" joka on johtanut minut tällaiselle kuvakielen alueelle, on intohimoinen jopa fetisistisen keräilijänä laatuni. Nämä molemmat iskevät erityisesti matkoillani Japanissa ja ne pohjautuu elämän ja kokemusten nälkään ja onneksi johtavat myös hetkellisiin elämän ymmärtämisen puuskiin.

Helsingissä 18.4.2016 Anita Jensen

ANITA JENSENIN TÖISTÄ

GLIMPSES OF THE THEATRE OF LIFE

ELÄMÄN TEATTERI

LIVETS TEATER

人生の劇が明かされる瞬間

Anita Jensenin valokuvissa ja grafiikan vedoksissa korostuvat voimakkaana ajan hetkellisyys, deformaatio ja japanilaisen kauneuden muodot monine variaatioineen. Työt ovat kuin aikaikkuna toiseen maailmaan, paikkaan tai tuokioita ohikiitävien hetkien virrassa, joiden tunnelmia ja katsoja pääsee ulkopuolisena tarkkailijana jakamaan.

Jensen on valokuvissaan asettanut eteemme näyttämön elämän teatterista. Kuvissa hän on onnistunut tuomaan esiin japanilaiselle kulttuurille, taiteille ja estetiikalle olennaista ydintä, joka avautuu kirkkaana tiedostamattomana tai täydellisen hallittuna tietoisuutena, yllättävissä ilmenemismuodoissaan. Perinteiset japanilaiset esteettiset käsitteet kuihtuneen ja lakastuneen kauneudesta sekä hienostuneen ja groteskin liitosta toistuvat läpi hänen tuotantonsa. Nämä esteettiset ääripäät, tai rinnakkain asettelu, luovat Jensenin töihin erityistä jännitettä, joka ilmenee myös ennakkoluulottomuutena ja uteliaisuutena, mutta mahdollistaa myös japanilaisen kulttuurin sekä taiteiden tarkastelun uusista ja yllättävistä näkökulmista.

Toisaalta Jensenin töissä korostuvat japanilaiselle yhteiskunnalle ominainen polaaraisuus, vieras ja oma, sekä niiden luonnollinen liitto. Japanilainen kulttuuri ja kauneus avautuvat uudella tavalla selkeänä ja teeskentelemättömänä, mutta saa lisää vivahteita Jensenin vahvasti suomalaisesta, voimakkaasta ilmaisullisuudesta.

Deformaatio

Luonnollisuuden ja mielenkiintoiseen esteettisiin käsitteisiin liittyy läheisesti myös deformaatio, muodon muutos, joka on yksi keskeinen teema japanilaisessa perinteisessä teatterissa ja toinen selkeä teema Anita Jensenin teoksissa. Nö-näytelmässä tavallisesti ihmisen hahmon ottanut henki paljastaa lopussa todellisen, usein demonisen minuutensa, mutta saa kuitenkin ikuisen rauhan rukousten kautta. Hyvin usein muodonmuutoksen kokeva demoninen hahmo on japanilaisessa tarustossa nainen, joka on keskeisessä roolissa myös Jensenin valokuvissa.

Groteski

Anita Jensenin töissä groteskius tulee esille esimerkiksi hänen kuvasarjoissaan *Dream Diary of Madame Pavlova* tai *Evolution of Emotions*, jossa vanhojen anatomian oppikirjojen esittelemät epämuodostumat on nostettu katsojan eteen nyt taiteen kontekstissa. Tämä kuvastaa loistavasti ruman ja groteskin kauneutta, jolla ei tarkoiteta japanilaisessa taiteen kontekstissa absoluuttista rumaa, vaan pikemminkin traagista kauneutta, joka kääntyy herkästi jopa hieman koomiseksi. Groteskin rinnalla on niin japanilaisessa kulttuurissa kuin Jensenin töissä jotain kaunista ja herkkää, joiden vastakohtat hiovat ääripäiden särmiä ja tekevät lopputuloksesta mielenkiintoisen.

Anita Jensenin töissä yhdistyvät taidokas muoto ja syvälinen sisäinen emotionaalinen maailma, mieli. Valokuvissa tulisikin loppujen lopuksi pyrkiä katsomaan konkreettisen kuvauksen sijaan kuvatun taakse ja yrittää päästä osalliseksi niihin tunnelmiin, joissa taiteilija on työnsä tehnyt, jotta voisi edes hetkittäin saavuttaa oivalluksen hetkiä siitä, mikä on ollut todellisen kuvauksen kohteena Jensenin valokuvissa.

Minna Eväsoja

FT Japanin tutkimus, Helsingin yliopisto

Japanilaisen estetiikan dosentti, Helsingin yliopisto

Tietokirjailija ja tutkija

Edellinen on lyhennelmä Anita Jensenin tulevasta kirjasta joka julkaistaan

Kuntsin Modernintaiteen museossa Helmikuussa 2017 avautuvan näyttelyn yhteydessä

Maahenki kustantamon kanssa

THE LENCE WITHIN THE HEART OF LIFE

LINSSI ELÄMÄN SYDÄMESSÄ

LINS TILL LIVETS HJÄRTA

心の炉辺を写す

